

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/63/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2712205684
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2712205684.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: 1. M. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. I. XXXX/X, A., 2. M. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. I. XXXX/X, A., deti rodičov, matka: Mgr. I. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXX/XX, K., t.č. bytom O. I. XXXX/X, A., otec: M. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. G. XXXX/XX, A., o zvýšenie výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu v Skalici č. k. 2P/88/2012-115 zo dňa 16. apríla 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa ruší a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd v Skalici na návrh matky o zvýšenie výživného rozhodol tak, že zvýšil vyživovací povinnosť otca na maloletého M. zo sumy 60 eur mesačne na sumu 70 eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2011 do 31.01.2013 a na sumu 80 eur mesačne s účinnosťou od 01.02.2013 a na maloletého M. nar. XX.XX.XXXX zo sumy 50 eur mesačne na sumu 60 eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2011 do 31.01.2013 a na sumu 70 eur mesačne s účinnosťou od 1.2.2013. Nedoplatok otca na výživnom pre maloletého M. od 01.11.2011 do 31.03.2013 spolu v sume 300 eur a na maloletého M. v sume 270 eur súd povolil otcovi splácať v splátkach po 20 eur mesačne na každého z nich, splatných k rukám matky, spolu s bežným výživným, pod následkom straty výhody splátok. Súd týmto zmenil rozsudok Okresného súdu Senica, č. k. 11C180/2009 zo dňa 10.03.2010, ktorý nadobudol právoplatnosť 22.07.2011 v časti týkajúcej sa výživného pre maloleté deti. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Súd po právnej stránke rozsudok odôvodnil § 77 ods. 1 § 78 ods. 1 a 2 zák. č. 36/2005 Z. z. (ďalej len Zákon o rodine). Skutkovo rozsudok odôvodnil tým, že vykonaným dokazovaním mal preukázané, že návrhu matky bolo možné vyhovieť len čiastočne. Naposledy bolo o výživnom pre maloleté deti rozhodované rozsudkom Okresného súdu Senica sp. zn. 11C/180/2009-95 zo dňa 10.03.2010, ktorý v časti výživného nadobudol právoplatnosť dňa 22.07.2011. V zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, len ak sa menia pomery. Ide o hmotnoprávnu podmienku toho, aby súd mohol o veci opakovane rozhodnúť. Zmena výšky výživného je možná najskôr od času, kedy prišlo k zmene pomerov. K zmene pomerov od posledného súdneho rozhodnutia prišlo na strane obidvoch maloletých detí a to odo dňa 01.09.2011. Maloletý M. od uvedeného dňa nastúpil do prvého ročníka základnej školy v A.. V súčasnosti je žiakom druhého ročníka základnej školy. Z nástupom do školy vzrástli matke náklady na zabezpečovanie starostlivosti o maloletého súvisiace so zakúpením jeho školských pomôcok a školských potrieb. Maloletý M. sa stravuje v škole, pričom za obedy mu matka mesačne platí 20 eur. Po vyučovaní navštevuje školskú družinu, za čo matka uhrádza poplatok 7 eur mesačne. Na začiatku školského roka uhrádza poplatok za ZRPŠ 15 eur. Maloletý M. začal navštevovať materskú školu, pričom matka musí uhrádzať školné 15 eur mesačne, za stravu 30 eur mesačne, polročný poplatok ZRPŠ 10 eur a musí mu kupovať hygienické potreby. Má zdravotné problémy, trpí na alergiu. Denne užíva lieky, za ktoré matka dopláca poplatok 30 eur mesačne. Býva často chorý. Na strane matky prišlo od posledného rozhodnutia o výživnom k zmene, keď jej vzrástol priemerný mesačný netto zárobok. Ďalšia vyživovacia povinnosť už matke nepribudla. Matka uvádzala, že má zvýšené náklady v súvislosti so splácaním hypotekárnych

úverov za byty. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že v zmysle § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov, pričom podľa názoru súdu matka spolu s deťmi má svoju bytovú otázku vyriešenú a režijné náklady na správu dvoch bytov nie sú nevyhnutné. U otca mal súd preukázané, že v roku 2011 jeho priem. mesačný netto zárobok, u toho istého zamestnávateľa, vzrástol len nepatrne. Ďalšia vyživovacia povinnosť už otcovi nepribudla. Od 20.01.2013 je zamestnaný u nového zamestnávateľa a jeho zárobok podstatnejšie vzrástol. Na základe takto zisteného skutkového stavu vecí súd považoval za potrebné zvýšiť výživné na maloleté deti. Súd zvýšil výživné na každé z maloletých detí o 10 eur mesačne s účinnosťou od 01.09.2011 do 31.03.2013 a o 20 eur mesačne s účinnosťou od 01.02.2013, od kedy zárobok otca podstatnejšie vzrástol, majú za to, že uvedené výživné zodpovedá možnostiam a schopnostiam rodičov a taktiež odôvodneným potrebám maloletých detí. Okrem výživného zo strany otca na úhradu potrieb detí slúžia rodinné prídavky, ktoré poberá ich matka a rovnako aj výživné zo strany matky. Súd zvýšil výživné na maloleté deti spätne, a to odo dňa 01.09.2011, tak ako bolo odôvodnené vyššie, keď nástupom maloletého M. do školy a nástupom maloletého M. do predškolského zariadenia ide u maloletých detí o dôvody hodné osobitného zreteľa. Za obdobie od 01.09.2011 do 31.03.2013 otcovi vznikol nedoplatok na výživnom pre maloletého M. v sume 300 eur (4 x 10 eur za rok 2011, 12 x 10 eur za rok 2012, 1x 40 eur -január 2013, otec zaplatil výživné len vo výške 30 eur, 2x 50 eur - február, marec 2013 otec platil výživné len po 30 eur mesačne = 300 eur), nedoplatok na výživnom pre maloletého M. v sume 270 eur (4x 10 eur za rok 2011, 12 x 10 eur za rok 2012, 1x 30 eur - január 2013, otec zaplatil výživné len vo výške 30 eur, 2x 40 eur - február, marec 2013 otec platil výživné len vo výške 30 eur mesačne = 270 eur). Nedoplatok na výživnom súd umožnil otcovi splácať v splátkach po 20 eur mesačne, na každé z detí, splatných spolu s bežným výživným v súlade s ustanovením § 160 ods. 1 OSP. Súd určil dátum splatnosti výživného vždy k 27. dňu v mesiaci na žiadosť otca, vzhľadom k jeho dátumu výplaty mzdy.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie otec maloletých detí z dôvodu, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, nevykonal navrhované dokazovanie a dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym záverom. V odvolaní otec namietal, že jeho čistý príjem bol v roku 2010 - 267 eur, v roku 2011 - 275 eur a v roku 2012 - 285 eur. Po odpočítaní z tohto príjmu iba výživného a povinných splátok úverov ešte z čias trvania manželstva vo výške 70 eur a 40 eur mu ostáva menej ako 60 eur, žije pod hranicou chudoby. Od 20.01.2013 je zamestnaný vo firme SG FIX SK a.s. Myjava so základným hrubým príjmom 500 eur mesačne a pohyblivou zložkou mzdy, 2% z obratu. V januári a februári roku 2013 dosiahol otec čistý zárobok 432,40 eur a 654,28 eur, ale iba vďaka inventúre, ktorú vykonával pri vstupe do zamestnania (premiestňovanie ťažkých bremien a ostrých materiálov), pričom táto činnosť bola ohodnotená odmenou. Relevantná výška príjmu sa bude dať určiť až po viac ako pol roku zamestnania u nového zamestnávateľa. Otec žiadal vykonať dokazovanie, aby súd dopytom na katastrálny úrad zistil, koľko bytov matka vlastní, koľko bytov prenajíma, aký má priemerný mesačný príjem zo závislej činnosti a cestovné náhrady, nakoľko na svoje meno spláca niekoľko hypoték. Zároveň žiadal, aby súd zistil, kde matka býva. Tiež navrhol, aby súd dopytom do školy a predškolského zariadenia zisťoval, ako sa deti správajú, ako chodia oblečené a upravené a aké sú ich pomery bývania, čo sa týka čistoty a poriadku. Súd dokazovanie navrhované otcom nevykonal, súdu stačili dôkazy, ktoré predložila matka detí, výšku príjmu od zamestnávateľa, pokladničné doklady z obchodov, čo však podľa názoru otca nebol relevantný dôkaz. Matka pritom po rozvode zobrala zo spoločnej domácnosti všetko zariadenie v celkovej hodnote 12.000 eur. Podľa názoru otca má matka aj iný príjem ako zo závislej činnosti a existuje veľká disproporcia v životnej úrovni matky a otca detí. Navyše nie sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa na ktoré súd prihliadol. Z uvedených dôvodov otec navrhol, aby odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa a vrátil vec na ďalšie konanie, alebo aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a návrh navrhovateľky zamietol.

K odvolaniu otca sa vyjadrila matka maloletých detí. Vo vyjadrení uviedla, že otec vo svojom odvolaní zabudol dodať, že po rozvode manželstva si síce matka zobrala spoločne nadobudnutý majetok, avšak zároveň spláca všetky pôžičky a hypotéku, za ktoré boli veci kúpené. Vlastníctvo k bytu, ktorý ako manželia nadobudli, matku finančne zaťažuje, keďže musí splácať úver, ktorý si na kúpu bytu zobrali. Otec rovnako zabudol uviesť vo svojom odvolaní, že i keď boli manželia, všetky náklady spojené s užívaním bytu hradila výlučne matka a väčšia časť vybavenia bytu bola zakúpená z peňazí, ktoré matke daroval jej otec, išlo o sumu 700.000 Sk. V rámci vypořádania BSM chcela byť matka ponechať otcovi spolu s úverom, čo však otec odmietol. Ak by matka mohla, byt by predala, pretože ho naozaj nepotrebuje, avšak všetky ponúkané ceny za byt boli nižšie, ako je výška úveru. Byt sa nedá predať,

pretože je kríza na trhu s nehnuteľnosťami. Matka súhlasila s tým, že súd nevykonal dokazovanie a nezisťoval možnosti a schopnosti otca prispievať na výživu svojich detí. Matka poukázala na to, že pracovný pomer otca v spoločnosti FLUR s.r.o. skončil, ostalo však otáznne, či tento pracovný pomer musel skončiť a tiež je otáznne, aké postavenie mal otec v spoločnosti. Podľa informácii matky otec bol v spoločnosti spoločníkom. Súd vôbec neskúmal, za akých podmienok skončilo spoločníctvo otca v spoločnosti, komu a za koľko previedol svoj obchodný podiel. Ak tak urobil bezodplatne, je namieste posúdiť tento stav v zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Tiež sa súd prvého stupňa nezaoberal tým, prečo otec dosahoval u predchádzajúceho zamestnávateľa taký nízky príjem, na akej pozícii pracoval, také hospodárenie vykazovala daná spoločnosť, aká bola pracovná morálka otca. Ak mal otec nízky príjem, nič mu nebráni nájsť si viacero úväzkov. Matka sa s deťmi presťahovala do A. z dôvodu, že tam má zamestnanie a pri starostlivosti o dve maloleté deti by denné cestovanie zo A. nevládala. Na rozdiel od otca matka riadne pracuje, snaží sa dosahovať príjem tak, aby deti zabezpečila. Ďalej poukázala na to, že otec o svoje deti od roku 2010 nejavi záujem a celá starostlivosť o deti spočíva na matke, otec výživné platí nepravidelne. Záujem o svojich vnukov nemajú ani rodičia otca. Maloletý M. je alergik, matka má s tým zvýšené výdavky na lieky, avšak okrem týchto súdom zhodnotených výdavkov vyžaduje maximálne bezprašné prostredie a mal by mať špeciálne matrace, obliečky, čo si však vzhľadom k svojmu príjmu matka nemôže dovoliť. Na druhej strane otec fajčí, takže na svoje výdavky finančné prostriedky má. Z uvedených dôvodov považuje matka odvolanie otca za nedôvodné a navrhuje rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť.

Kolízny opatrovník sa k odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po tom, čo zistil, že odvolanie je podané včas a oprávnenou osobou (§§ 201 a 204 O.s.p.), preskúmal vec nielen obsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), pretože sa jedná o vec, ktorú možno začať i bez návrhu, bez nariadenia pojednávania, postupom podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p., a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. h), pretože prvostupňový súd nesprávne vec právne posúdil tým, že nedostatočne zistil skutkový stav, nevykonal dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a preto je jeho záver o povinnosti otca platiť zvýšené výživné na maloletého M. zo sumy 60 eur na sumu 70 eur mesačne od 01.09.2011 do 31.01.2013 a na sumu 80 eur mesačne od 01.02.2013 a na maloletého M. zo sumy 50 eur na sumu 60 eur mesačne od 01.09.2011 do 31.01.2013 a na sumu 70 eur mesačne od 01.02.2013 bol predčasný.

Podľa § 78 ods. 1 cit. zákona dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Zmenu pomerov v zmysle § 78 ods. 1 zákona o rodine možno definovať ako stav odlišný od stavu, ktorý bol rozhodujúci pri predchádzajúcom rozhodovaní. Zásadne musí ísť o zmenu závažnejšieho charakteru, teda o zmenu podstatnú a trvalú. Ak je pred súdom takáto zmena pomerov preukázaná či na strane oprávnených detí, alebo povinných rodičov, je opodstatnený záver súdu pre zvýšenie výživného. Otec maloletých detí v odvolaní namietal, že od poslednej úpravy výživného do rozhodnutia o zvýšení výživného zmena pomerov nenastala a nemá vyšší príjem, po zaplatení splátok pôžičiek a výživného mu ostáva na živobytie 60 eur, čo je pod hranicou životného minima.

Podľa názoru odvolacieho súdu je odvolanie otca maloletých detí čiastočne dôvodné a aj odvolací súd sa priklonil k záveru, že súd prvého stupňa nevykonal dostatočné dokazovanie potrebné pre prijatie záverov o opodstatnenosti zvýšiť výživné otca na maloleté deti tak, ako to súd uviedol vo výroku rozsudku. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvého stupňa, že na strane maloletých detí došlo k podstatnej zmene pomerov ich nástupom do prvého ročníka na strednej škole (M.) a nástupom do materskej školy (M.). Ide o zmenu podstatnú a trvalú, preto by mala mať za následok zvýšenie výživného, ak to umožňujú schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča. Je všeobecne známe, že s nástupom detí do školy (do škôlky) je potrebné vynaložiť zvýšené výdavky súvisiace s návštevou školy, resp. škôlky, či už na školské pomôcky (učebnice, zošity, pomôcky na výtvarnú výchovu, telesnú výchovu), na rôzne aktivity organizované školou, resp. škôlkou (výlety, športové podujatia, školy v prírode). Opodstatnená je zmena pomerov na strane maloletých detí aj ich telesným rastom, vývojom s čím sú spojené vyššie výdavky na stravu, oblečenie, obuv.

Súd prvého stupňa pri zvýšení výživného vychádzal z príjmu otca v roku 2011 - 275,42 eur, v roku 2012 - 285 eur a od 01.01.2013 mal otec čistý príjem 432,40 eur. Matka mala čistý mesačný príjem v roku 2011 - 1.101 eur, v roku 2012 - 1.148,75 eur a v roku 2013 - 1.279 eur. V rozsudku súd bližšie špecifikoval výdavky oboch rodičov. Otec v odvolaní poukázal na to, že súd nevykonal ním navrhované dokazovanie a nezisťoval, aké ďalšie nehnuteľnosti matka detí vlastní, aké ďalšie hypotéky spláca. Po rozvode si matka ponechala hnutelný a aj nehnuteľný majetok, ktorý nadobudli počas trvania manželstva. Matka vo vyjadrení namietala, že súd nezisťoval, prečo mal otec tak nízky príjem v spoločnosti FLUR s.r.o., v ktorej bol spoločníkom a konateľom. Ak aj mal nízky príjem súd nezisťoval, prečo nemá otec viacero úväzkov. Navrhovala zisťovať, za akých okolností otec predal obchodný podiel v spoločnosti. Matka pripustila, že po rozvode manželstva si zobrala hnutelné a aj nehnuteľné veci, zároveň však spláca všetky pôžičky a hypotéku, ktoré boli poskytnuté na kúpu vecí. Navyše jej vlastný otec daroval vyššiu sumu peňazí, za ktoré sa nakupovalo zariadenie bytu.

Podľa názoru odvolacieho súdu príjmy a výdavky oboch rodičov neboli dostatočne zistené a následne neboli súdom prvého stupňa vyhodnotené. Samotný otec vo výpovedi dňa 12.03.2013 (č. I. 100) uviedol, že v spoločnosti FLUR s.r.o. so sídlom v Senici nepracuje, spoločnosť sa pripravuje do konkurzu. Mal väčšie výdaje v súvislosti s úhradou fin. záväzkov spoločnosti, zobral si na to pôžičku, ktorú spláca. V tejto spoločnosti je spoločníkom a konateľom. Uvedené informácie súd prvého stupňa žiadnym spôsobom nevyhodnotil.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine sa výživné priznáva zvyčajne od začatia konania o zvýšení výživného, spätne len v prípade dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré existujú na strane navrhovateľa, v tomto prípade matky maloletých detí. Matka podala návrh na zvýšenie výživného 08.08.2012 a súd priznal zvýšenie výživného od 01.09.2011, pričom spätne priznanie výživného odôvodnil len zmenou pomerov na strane maloletých detí (čo nie sú dôvody hodné osobitného zreteľa).

S prihliadnutím na vyššie uvedené, odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, keď súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutkový stav veci, a preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil (§ 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.), v ktorom súd prvého stupňa po doplnenom dokazovaní opätovne rozhodne o návrhu matky o zvýšení výživného, pričom prihliadne na všetky zásady pri rozhodovaní v súlade so Zákonom o rodine.

Úlohou súdu prvého stupňa bude otca opätovne vypočítať k otázke jeho možností a schopností platiť výživné. Súd prvého stupňa bude zisťovať, aké má ukončené vzdelanie, akú má doterajšiu prax, akú prácu vykonával (aké mal pracovné zaradenie) jednak v spoločnosti FLUR s.r.o. a v súčasnosti, prečo dosahoval tak nízky príjem, či mala spoločnosť FLUR s.r.o. za rozhodné obdobie zisk (stratu), ak dosahovala zisk, ako si ho spoločníci delili, či si otec nemôže privyrábať, keď má tak nízky príjem, čo mu v tom bráni, čo mu objektívne bráni v tom, aby si našiel lepšie platenú prácu, či sa niekedy zaujímal o prácu v inom regióne, napr. v bratislavskom (keďže je všeobecne známe, že sa tam dá zarobiť viac), či fajčí, aké pôžičky si otec zobral v čase od 08.08.2012, akými sumami ich spláca, nech otec presne popíše svoje výdavky a nech vysvetlí, ako vyžije z príjmu približne 285 eur, po odpočítaní výdavkov, ktoré doposiaľ uvádzal, či má úspory, aké sú jeho majetkové pomery, či mu niekto finančne pomáha, či predal obchodný podiel v spoločnosti FLUR s.r.o. (z Obchodného registra to nevyplýva).

Súd opätovne vypočítava matku a bude zisťovať, či na jej strane existovali dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré si nepodala návrh na zvýšenie výživného skôr, od 01.09.2011, aké ďalšie nehnuteľnosti vlastní, aké ďalšie úvery spláca.

Súd si vyžiada od zamestnávateľa matky a od bývalého a súčasného zamestnávateľa otca mzdové listy zo obdobia rokov 2011 (ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa pre priznanie výživného spätne od podania návrhu), 2012 a 2013. Z príslušného daňového úradu vyžiada daňové priznanie s prílohami spoločnosti FLUR s.r.o. za roky 2011, 2012. Informácie získané od účastníkov vyhodnotí, pričom

prihliadne na schopnosť a možnosť otca platiť výživné zo všetkých relevantných hľadísk, z hľadiska jeho veku, zdravotného stavu, dosiahnutej kvalifikácie, doterajšej praxe, možnosti jeho uplatnenia v danom regióne, súd nezohľadní také výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Zoberie do úvahy, že výživné má prednosť pred ostatnými výdavkami povinného rodiča. Prihliadne k tomu, ktorý z rodičov a v akej miere sa o deti osobne stará. Výživné prizná od podania návrhu a len v prípade, ak zistí, že existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré matka nepodala návrh skôr, môže priznať výživné aj za obdobie pred podaním návrhu.

Ak niektorý z rodičov (účastníkov konania) navrhne vykonať dôkaz, zároveň musí uviesť, ktorá skutočnosť sa má dôkazom preukázať. Súd vykoná len také dôkazy, ktoré sú relevantné pre právne posúdenie veci. Otec v odvolaní uvádzal, že súd nevykonal aj ďalšie navrhované dôkazy (zistiť kde matka býva, ako sa deti správajú v škole a ako chodia oblečené do školy, v akých pomeroch bývajú), avšak neuviedol, čo sa má takto vykonaným dokazovaním preukázať. Bude povinnosťou otca poskytnúť súd informáciu, na preukázanie ktorých tvrdení otca sa majú dôkazy vykonať. Po doplnení informácie súd zváži, či dôkazy vykoná, ak ich nevykoná, v rozsudku uvedie prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Pre úplnosť súd dodáva, že kataster nehnuteľností je verejnou listinou a aj otec môže do neho nahliadnuť a súdu poskytnúť údaje o vlastníctve nehnuteľností matkou.

Súd prvého stupňa po doplnení dokazovania a jeho vyhodnotenia podľa § 132 O.s.p. vo veci opätovne rozhodne, rozhodnutie odôvodní podľa § 157 ods. 2 O.s.p

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte počtom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.